آرمان ملی
armanmeli.ir
سال چهارم
شماره ۱۱۰۴
پنجشنبه
۱۸ • ۰۶ • ۱۴۰۰
۰۲ صفر ۱۴۴۳/ ۰۹ سپتامبر ۲۰۲۱

سرمقاله

مساله بغرنج افغانستان انتظار می‌طلبد

احمد شیرزاد
استاد دانشگاه

سردرگمی در برابر مساله افغانستان طبیعی است اما با وجود سردرگمی باید تصمیمات عاقلانه‌ای گرفت. افغانستان همه را مبهوت کرد و در یک شرایط کاملا ناشناخته و جدید قرار داد. حتی کشورهای بزرگ دنیا و قدرت‌های اروپایی و آمریکایی درحال حاضر موضع دقیقی نسبت به تحولات افغانستان ندارند. البته چین و پاکستان که خود پشت سر این تحولات بوده‌اند، موضع مثبتی نسبت به دولت جدید افغانستان دارند و هند بنابر دلایل دیگر، به طور مشخص موضع منفی دارد. اما ایران در وضعیت دشواری قرار دارد، چراکه تمایلی ندارد درگیر مسائل داخلی افغانستان شود و واقف است که هزینه‌های این کار بسیار زیاد است و از سوی دیگر دارای منافع تجاری بزرگ در افغانستان است. در سال‌های گذشته با وجود روابط متوسط دولت افغانستان با ایران، مبادلات تجاری ایران با این کشور جریان داشت و هنوز نیز تعداد زیادی از تجار افغانی و ایرانی با یکدیگر مبادله دارند، ایران به دنبال حفظ این مبادلات و مصون داشتن آنها از آسیب است. در جریان درگیری‌های داخلی افغانستان، رفتار دولت طالبان چندان قابل پیش‌بینی نیست و مقاومت شکل گرفته در پنجشیر نیز از جهاتی امیدوار کننده است تا شاید بتواند دولت طالبان را در موضعی متفاوت قرار دهد اما هنوز نمی‌توان روی این مقاومت و مدت پایداری آن حساب باز کرد. به نظر می‌رسد اگر مبارزان پنجشیری بتوانند وضعیت را در حالتی بهتر به نفع خود قرار دهند و نشان دهند مقاومت آنها در برابر طالبان قادر است مدتی دوام آورد، باعث تغییر محاسبات و معادلات شوند. اما در شرایط فعلی طبیعی است که بیشتر دولت‌های جهان نمی‌توانند روی میزان تاثیرگذاری مقاومت پنجشیر حساب کنند. تحول مهم دیگری که در افغانستان باید دنبال کرد آن چیزی است که در خیابان‌های کابل، هرات و دیگر شهرها در جریان است و مقاومتی است که مردم در مقابل رفتار متعصبانه و زیاده‌خواهانه طالبان نشان می‌دهند، این اقدامات بسیار موثر خواهند بود. حالا باور بر این است که اکثر قریب به اتفاق کشورهای جهان در حالت انتظار قرار گرفته‌اند تا ببینند رفتار طالبان با مردم و نخبگان سیاسی داخل کشور چگونه خواهد بود و همچنین میزان مقاومت در مقابل رفتار طالبان تا چه حد از پشتوانه مردمی برخوردار خواهد شد. ایران نگاهی عملگرایانه و واقع‌بینانه به موضوع دارد و دو مساله در میان است، نخست آنکه درگیر شدن ایران در میان جناح‌های افغانی قطعا به نفع خود آنها هم نیست و ایران را در معرکه‌ای گیر می‌اندازد که شاید بسیار بیشتر از منافع، ضرر برای ما حاصل شود و نکته دیگر منافع گسترده تجاری و اقتصادی است که مردم ایران با مردم افغانستان دارند و باید در این خصوص بسیار با احتیاط برخورد شود و در نتیجه این امور دست ما را باز نمی‌گذارند که بتوانیم هر نوع رفتاری داشته باشیم. نکته مهمی که نباید فراموش کرد اینکه دولت ایران به عنوان یک دولت حاکم موظف به نوعی موضع‌گیری است اما جناح‌های سیاسی، روشنفکران، محافل فرهنگی و محافل مردمی ملزم به رعایت احتیاط‌های دولت نیستند. برای مثال برخی از احزاب سیاسی بیانیه‌های محکمی در تقبیح طالبان و رفتار آنها با مردم داشته‌اند و این به هیچ وجه مشکلی ایجاد نمی‌کند. دولت باید نقش خود را بر مبنای مسئولیتی که دارد، ایفا کند اما احزاب و محافل فرهنگی، محافل ادبی و شخصیت‌ها ملزم به تبعیت محض از موضع دولت نیستند و می‌توانند صراحتا رفتار طالبان با مردم افغانستان را محکوم کنند. در این میان برخی بسیار عجولانه چنین اظهار نظر می‌کنند که باید به سمت طالبان رفت و این حکومت را تقویت کرد. با فرض اینکه دولت طالبان، دولتی کاملا مستقر و قدرتمند باشد، حتی اگر قرار باشد چنین کنیم، می‌توان این اقدام را با آهستگی و درایت بیشتر انجام داد، هیچ دلیلی برای تعجیل در این مسیر وجود ندارد. برخی نیز از روی دلسوزی‌ها و نگرانی‌هایی که برای مردم افغانستان دارند، ممکن است تمایل داشته باشند ایران با این مسائل درگیر شود اما این نیز به هیچ وجه به صلاح نیست. هنوز ما میزان قدرت طالبان در جامعه افغانستان را نمی‌دانیم، میزان قدرت طرف مقابل را نمی‌دانیم و این‌ها اموری هستند که ممکن است مدتی ایران را در حالت صبر و انتظار نگه دارند.

یادداشت

چرایی سفر رابرت مالی به روسیه و فرانسه

امیرعلی ابوالفتح
تحلیلگر مسائل بین الملل

وزارت امور خارجه آمریکا در بیانیه‌ای اعلام کرد که رابرت مالی، نماینده ویژه آمریکا در امور ایران این هفته به مسکو و پاریس می‌رود تا با مقامات روسی و اروپایی درباره برنامه هسته‌ای ایران رایزنی کند. رایزنی‌های رابرت مالی به برنامه هسته‌ای ایران و ضرورت سریع به تفاهم رسیدن در زمینه بازگشتی دوجانبه به پایبندی به برنامه جامع اقدام مشترک خواهد بود. رابرت مالی قرار است روز چهارشنبه و پنجشنبه با مقامات روسی در مسکو و با مقامات بریتانیایی، فرانسوی، آلمانی و مقامات اتحادیه اروپا روز جمعه در پاریس دیدار کند. در این میان برخی گمانه زنی‌ها مطرح می‌شود که شاید این سفر برای تعیین زمان آغاز دور هفتم مذاکرات وین باشد، در حالی که تصمیم گیر اصلی در این زمینه ایران است. اگر ایران آماده مذاکرات دور هفتم نباشد، این سفرها بی فایده خواهد بود. مشخصا مواضع نسبت به مذاکرات تغییر نکرده است و این سفرها برای رایزنی های دیپلماتیک معمول در خصوص برجام است. فرانسه یکی از طرف‌هایی است که همواره رابطه نسبتا خوبی با ایران داشته و به نحوی پیام آور اروپا برای ایران بوده و به نمایندگی از اروپا با ایران رایزنی کرده است. آمریکا مشخصا تلاش می کند تا از این ظرفیت استفاده کند و به همین علت شاهد هستیم که رابرت مالی به پاریس نیز خواهد رفت. امروز تنها بازیگری که به صورت مستقل تصمیم گیری می کند و اثرپذیری کمی از بیرون دارد، ایران است. اینکه آمریکا بخواهد به روسیه و یا فرانسه متوسل شود تا آنها در نظرات ایران یک تغییر گسترده به‌وجود آورند، تا به امروز جواب نداده است و به همین علت باید هدف اصلی این سفر را هماهنگی میان طرف‌های برجام دانست. چهره های بزرگ‌تر از رابرت مالی نیز تلاش کرده‌اند تا یک تغییر بزرگ در عرصه گفت و گوها ایجاد کنند اما تا به امروز محقق نشده است. ترامپ، مکرون، نخست وزیر ژاپن و چند وزیرخارجه در این راستا گام برداشته‌اند اما نتوانسته‌اند نتیجه نهایی را اخذ کنند. ایران مواضع خود را در صحبت‌های رئیس دولت سیزدهم به نحوی شفاف بیان کرد. ایران به وضوح اعلام کرده است که مذاکره می کند اما خواهان نتیجه است و این رویکرد از زمان دولت قبل نیز وجود داشت. باید توجه داشت که قسمتی از علت اینکه در مذاکرات وقفه ایجاد شده است این است که ایران و آمریکا حرف‌های نهایی خود را زده‌اند. از دور سوم مذاکرات به بعد، عملا حرف جدیدی زده نشده است و اگر امروز تصمیم گیری نمی‌شود به این علت است که هنوز آمادگی این امر به‌وجود نیامده که طرفین حرف‌های یکدیگر را بپذیرند. هر آنچه باید مطرح می‌شده، گفته شده است و امروز در برهه‌ای از زمان قرار گرفته‌ایم که باید تصمیم گیری شود. مشخصا با تصمیم گیری است که گره مذاکرات باز می‌شود و این سفرهای رابرت مالی نیز زمانی به نتیجه ختم می شود که در ورای آن نیز یک تصمیم گرفته شده باشد.

رئیسی در تماس تلفنی با رئیس شورای اروپا:

ایران به گسترش مناسبات با اروپا تمایل دارد

شارل میشل رئیس شورای اروپا پس از درخواست رسمی برای گفت‌وگوی تلفنی با رئیس جمهور کشورمان، ظهر چهارشنبه با سید ابراهیم رئیسی گفت‌وگو کرد. رئیسی در این مکالمه تلفنی گفت: ایران تمایل دارد مناسبات با اتحادیه و کشورهای اروپایی‌ها را در عرصه‌های مورد علاقه دو طرف توسعه دهد. رئیس جمهور با بیان اینکه استمرار و پایداری روابط دو جانبه با اتحادیه اروپا و هرکدام از کشورهای عضو، در گرو رعایت اصل احترام متقابل، تمرکز روی مشترکات و جلوگیری از تاثیرگذاری عوامل برون زا بر این روابط است، افزود: این موضوع نیازمند اراده عملی طرف اروپایی و وابسته نکردن آن به اراده قدرت‌های یکجانبه گرا مثل آمریکا است. رئیسی در ادامه این گفت‌وگوی تلفنی درباره تحولات افغانستان اظهار داشت: همه کشورها باید با هم تعامل کنند تا دولتی در افغانستان روی کار بیاید که بتواند صلح، امنیت، آرامش و توسعه را برای این کشور به ارمغان بیاورد و از طرف دیگر مورد اعتماد مردم افغانستان باشد. رئیس جمهور تصریح کرد: امروز آشکارتر از هر زمان دیگری اثبات شده است که حضور دولت های خارجی به ویژه آمریکا در افغانستان امنیت ساز نبوده و برای این کشور ارمغانی جز جنگ، خونریزی و خرابی نداشته است. با وجود ۲۰ سال حضور مستقیم آمریکا و ناتو، تولید و قاچاق مواد مخدر در افغانستان نه تنها متوقف یا حتی کم نشد، بلکه حجم آن بیش از ۴۵ برابر شد. رئیسی با بیان اینکه تجربه حضور ۲۰ ساله آمریکایی ها در افغانستان ثابت کرد که راه حل مسائل افغانستان رویکرد نظامی و ارسال تانک و تجهیزات نظامی نیست، خاطرنشان کرد: رعایت حقوق بشر، حقوق زنان و کودکان از دغدغه های جدی جمهوری اسلامی ایران در مورد افغانستان است و همه تلاش خود را برای حفظ حقوق مسلم ملت افغانستان به کار خواهیم گرفت. رئیس جمهور با بیان اینکه تخلیه اتباع اروپایی و آمریکایی از افغانستان، فاز نهایی تحولات این کشور نیست، گفت: به باور جمهوری اسلامی ایران، فقدان دولت فراگیر با مشارکت تمامی اقوام در افغانستان ضربه بزرگی به آینده این کشور و امنیت اروپا وارد می کند. رئیسی اضافه کرد: همه دنیا شاهد بودند ایران تنها کشوری بود که به شکلی جدی و واقعی به مقابله با داعش در عراق و سوریه پرداخت. شهید سردار سلیمانی قهرمان مبارزه با تروریسم در منطقه و جهان بود و انتظار این بود که کشورهای اروپایی نسبت به ترور ایشان توسط حکومت آمریکایی موضع عادلانه ای در جهت محکومیت تروریسم و دفاع از یک قهرمان مبارزه با تروریسم اتخاذ می کردند. رئیس جمهور با اشاره به اینکه امروز نزدیک به ۴ میلیون مهاجر افغانستانی در ایران هستند، اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران خود را متعهد به میزبانی محترمانه از برادران و خواهران افغانستانی و تلاش برای استقرار امنیت، ثبات، آرامش و صلح و برپایی حکومتی مردمی در افغانستان می‌داند.

▶ امیدواریم اروپا استقلال داشته باشد

رئیسی با اشاره به سخنان رئیس شورای اروپا مبنی بر تلاش برای استقلال استراتژیک در رابطه این اتحادیه با آمریکا تصریح کرد: امیدواریم اروپا در مسیر استقلال استراتژیک پیشرفت داشته باشد. رئیس جمهور درباره موضوع احیای برجام خاطرنشان کرد: نیک می دانید که ایران هرگز ناقض برجام نبوده و نیست. این آمریکایی ها بودند که از برجام خارج شده و آن را نقض کردند. با این وجود انتظار این بود که اروپایی ها به تعهدات شان در برجام عمل کنند، اما اروپایی ها هم به آنچه در برجام متعهد بودند، آنچنان که باید پایبند نماندند. رئیسی درباره همکاری ایران با آژانس بین المللی انرژی اتمی گفت: همکاری‌های جدی جمهوری اسلامی ایران با آژانس نمونه بارزی از اراده ایران برای شفافیت در فعالیت‌های هسته‌ای‌اش است. طبیعی است در صورت برخورد غیرسازنده در آژانس بین المللی انرژی اتمی، انتظار اینکه ایران واکنش سازنده داشته باشد، منطقی نیست. اقدامات غیرسازنده طبیعتا مخل مسیر مذاکره نیز هست. رئیس جمهور تصریح کرد: نکته مهم در این باره این است که اگرچه در آمریکا دولت ترامپ رفته و دولت بایدن بر سر کار آمده، اما در عمل تغییری در سیاست های آمریکا درباره ایران رخ نداده و همان رویکرد و اقدامات یعنی تحریم و فشار علیه ایران باقی مانده است. شارل میشل رئیس شورای اروپا نیز در این گفت‌وگوی تلفنی با تاکید بر علاقه جدی اتحادیه اروپا برای تقویت روابط دوجانبه و گسترش همکاری‌های اقتصادی با ایران، گفت: تحریم‌ها تاثیر نامطلوبی بر روابط اتحادیه اروپا و ایران باقی گذاشته‌اند و این یکی از دلایلی است که مفهوم استقلال استراتژیک برای اتحادیه اروپا اهمیت یافته است .وی تاکید کرد: شخصا یکی از حامیان جدی این ایده هستم که اتحادیه اروپا باید در درجه اول منافع خودش را پیش ببرد. اتحادیه اروپا مایل است شریک صادق ایران بماند تا ثبات بیشتری را در منطقه شاهد باشیم. رئیس شورای اروپا در ادامه اظهار داشت: معتقدم باید درس‌های زیادی از ۲۰ سال حضور ناتو و آمریکا در افغانستان بگیریم. شارل میشل با ابراز نگرانی از سرازیر شدن موج بزرگی از پناهجویان به اروپا، خواستار نقش آفرینی ایران و همچنین تلاش برای بازگشت ثبات به افغانستان شد و تصریح کرد: اولویت اول اروپا خروج امن اتباع اروپایی و افغانستانی‌هایی است که در این کشور با ما همکاری داشته‌اند.

سخنگوی وزارت خارجه:

طالبان از تروریسم در افغانستان فاصله بگیرد

▶ اولویت ما تحقق خواست و اراده مردم افغانستان است

آرمان ملی: سخنگوی وزارت امور خارجه با اشاره به برگزاری اجلاس وزرای خارجه کشورهای همسایه افغانستان به صورت مجازی اظهار کرد: این اجلاس در راستای اجلاس نمایندگان ویژه کشورهای همسایه در امور افغانستان بود که به صورت مجازی برگزار شده بود. سعید خطیب‌زاده با بیان اینکه دستور کار اصلی نشست وزرای خارجه کشورهای همسایه افغانستان چگونگی کمک به تحقق خواست و اراده مردم افغانستان و رسیدن این کشور به صلح و ثبات است، ادامه داد: در این اجلاس وزرای خارجه شرکت‌کننده نظرات خود را بیان کردند و آقای امیر عبدا...یان نیز مواضع ایران را برشمردند. ایشان در سخنان خود تاکید کردند مسبب اصلی وضعیت کنونی افغانستان اشغالگری بیش از دو دهه این کشور توسط آمریکاست و ما باید از ظرفیت و توانمندی تمام رهبران افغانستان و مردم این کشور استفاده کنیم و کشورهای همسایه نیز باید کمک کنند که در افغانستان صلح پایداری محقق شود و قطعا استفاده از ابزار نظامی و دخالت خارجی تکرار اشتباهی است که چندین بار تاکنون در تاریخ معاصر افغانستان رخ داده است. وی ادامه داد: آقای امیرعبدا...یان در این نشست تاکید کردند که همگان باید به گفت‌وگو به عنوان یک اصل اصیل پایبند باشند و کشورهای همسایه نیز باید کمک کنند که دخالت خارجی در این کشور رخ ندهد. این دیپلمات ارشد کشورمان در پایان گفت‌وگو خود با خبر ساعت ۱۴ شبکه یک سیما اضافه کرد: اولویت ایران تحقق خواست و اراده مردم افغانستان، ایجاد ثبات و آرامش در این کشور و تشکیل دولت فراگیر که بازتاب دهنده ترکیب قومیتی و جمعیتی این کشور باشد است. همچنین در این جلسه بر اهمیت ارائه کمک‌های بشردوستانه و انسان‌دوستانه به مردم افغانستان، رعایت حقوق بین‌الملل و حقوق بشردوستانه تاکید شد. نگرانی جدی کشورها که در این نشست در مورد آن صحبت کردند موضوع تروریسم در افغانستان بود. تاکید بر این شد که طالبان باید از این موضوع فاصله بگیرد و اجازه ندهد که تروریسم در این کشور دوباره شکل بگیرد به نحوی که مرزها و گذرگاه‌های مرزی نیز برای تسهیل امور و کمک به افغانستان آرام و باز باشد. خطیب زاده در پایان گفت: توافق براین شد که در صورتی که وضعیت کرونا اجازه دهد نشست آتی وزیران امور خارجه کشورهای همسایه افغانستان طی یکی دو ماه آینده به صورت حضوری در تهران برگزار شود.

«آرمان ملی» از تازه‌ترین تحولات افغانستان گزارش می‌کند:

انکار پاکستان، دروغ طالبان، درخواست احمد مسعود

▶ سنتکام دخالت نظامی پاکستان با پهپادها در پنجشیر را تایید کرد، این در حالی است که پاکستان «انکار» کرد و طالبان دروغ گفت؛ با این وجود، احمد مسعود در تازه‌ترین درخواستش از جامعه جهانی خواست تا طالبان را تایید نکنند اما روس‌ها اولین کشوری بودند که طالبان را تایید کردند

آرمان ملی- حمید شجاعی: هر چند که طالبان دولت موقت را معرفی کرده است و از سران کشورهای مختلف برای حضور در مراسم تشکیل دولت جدید دعوت نموده اما هنوز افغانستان به ثبات نرسیده و مردم از کابل گرفته تا ولایات مختلف دست به اعتراض و راهپیمایی می زنند و دولت طالبان را به رسمیت نمی شناسند. دولتی که هر چند گفته شده بود دولت فراگیر خواهد بود اما آنچه اعلام شد مشخص کرد که جز پشتون‌ها قوم دیگری از افغان‌ها در دولت جدید حضور نخواهد داشت. مقررات آمد و شد و ممنوعیت خروج از کشور هم از قوانین جدیدی است که طالبان گذاشته است. این در حالی است که کمی آن‌طرف‌تر در دره پنجشیر جبهه مقاومت ملی به رهبری احمد مسعود هنوز در حال درگیری و مقاومت در مقابل طالبان است که دیگر حمایت پاکستان از آنها رسما از سوی رسانه‌ها تایید شده است. چنانکه اخیرا فرمانده سنتکام به فاکس نیوز گفته پاکستان با حملات پهپادی و ۲۷ هلیکوپتر حامل نیروهای ویژه این کشور، به طالبان در جبهه پنجشیر کمک می‌کند. این در حالی است که مقامات پاکستان کمک به طالبان را پیش از این تکذیب کرده بودند. هر چند روز گذشته افغانستان محل اعتراضات مردمی و تحولات میدانی و سیاسی بود اما در گوشه‌ای دیگر نشست وزرای کشورهای همسایه افغانستان نیز با موضوع حل بحران افغانستان زیر سایه اتفاقات اخیر پنجشیر برگزار شد و کشورهای همسایه به لزوم حل هر چه زودتر بحران افغانستان از راه گفت و گو و مذاکره تاکید کردند. هر چند که نگاهی به فضای عمومی و مجازی جامعه خودمان نیز نشان می‌دهد که مردم چه میزان از جبهه مقاومت و احمد مسعود حمایت می‌کنند. چنانکه سیدمحمدعلی ابطحی فعال سیاسی اصلاح‌طلب در توئیتر خود آورده است: «دقت کردید مردم و فرهیختگان ایران پشت مقاومت پنجشیر هستند و سیاست رسمی حکومت پشت طالبان. تو خود حدیث مفصل بخوان از این مجمل». با رصد تحولات پی در پی افغانستان باید دید این کشور طی روزهای آینده آبستن چه تحولاتی خواهد بود.

▶ اعتراضات مردمی

افغانستان همچنان آماج تغییر و تحولات است و از زمان تسلط طالبان مردم این کشور هنوز روی آرامش را ندیده‌اند. این در حالی است که طالبان دولت خود را که دولت انتقالی و موقت است اعلام کرده وکابینه را نیز معرفی کرده‌اند و در این راستا از بسیاری از کشورها برای حضور در معرفی حکومت جدید افغانستان دعوت کرده‌اند. امری که به جز روسیه هنوز هیچ کشور دیگری آن را اجابت نکرده و طالبان را به رسمیت نشناخته است. با این حال پس از دعوت سراسری احمد مسعود رهبر جبهه مقاومت فلسطین در روز های گذشته مردم افغانستان به خیابان‌ها آمده و علیه طالبان وقدرت‌های خارجی حامی آنها شعار می دهند و با شعار زنده باد احمد مسعود و زنده باد افغانستان از قیام ملی خود حمایت می کنند. در همین راستا با اینکه ذبیحا... مجاهد سخنگوی طالبان اعلام کرده بود چون افراد آنها تجربه برخورد با تظاهرات را ندارند و از این رو هیچ کس تا زمان تشریح قانون حق تظاهرات ندارد روز گذشته شماری از بانوان جوان در ناحیه سیزدهم شهر کابل، در دشت برچی علیه سیاست‌های حذف و کشتار طالبان دست به تظاهرات زدند. زنان افغان در این گردهمایی مدنی شعار می‌دادند «هیچ حکومتی نمی تواند وجود زنان را انکار کند». آنان همچنین از بی‌طرفی جامعه جهانی نسبت به انتقام‌جویی‌های طالبان از اعضای پیشین نیروهای امنیتی افغان انتقاد کردند. بانوان معترض عکس نگار، افسر پلیس افغانستان را که در استان غور توسط طالبان تیرباران شد حمل کرده و گفتند. «دنیا چقدر بی‌رحمانه تماشای مان می‌کند». البته تظاهرات زنان چندان هم مسالمت آمیز نبود و طالبان با چوب دستی به زنان حاضر در تظاهرات حمله کرد. این درحالی است که روز سه شنبه گروه طالبان اعضای کابینه‌شان را اعلام کرد که در آن هیچ زنی حضور ندارد و وزارت امور زنان را نیز از لیست کابینه حذف کرده به جای آن وزارت امربالمعروف و نهی المنکر اضافه شده است. در این کابینه هیچ غیر پشتونی حضور ندارد و تمامی اقوام و مذاهب دیگر نادیده گرفته شده است. از طرف دیگر همزمان با این، روز سه شنبه نیز تظاهرات مردم در کابل و هرات نیز به خشونت کشیده شد و بیش از ده نفر توسط طالبان کشته و زخمی شدند و ۱۴ خبرنگار بازداشت شدند. تظاهرات مردمی علیه طالبان و مداخلات پاکستان در امور افغانستان در کابل، بلخ، غور و هرات جریان داشت.

▶ پایداری پنجشیر

هر چند که تحولات افغانستان در کابل و دیگر ولایات با راهپیمایی ها و شعارهای مردم علیه طالبان و پاکستان ادامه دارد اما در میدان جنگ نیز با وجود اینکه پیش از این طالبان از پیش روی و حتی تصرف پنج شیر خبر داده بود اما در روزهای گذشته ورق به نفع احمد مسعود و یارانش در جبهه مقاومت برگشته واکنون این ولایت در اختیار جبهه مقاومت ملی است. این در حالی است که جبهه پنجشیر در بیانیه‌ای اعلام کابینه موقت از سوی طالبان را غیر قانونی و آن را نماد بارز دشمنی با مردم افغانستان تعبیر کرد. همچنین این جبهه به رهبری احمد مسعود از مشورت با شخصیت‌های سیاسی و کادرهای تخصصی، با هدف اعلام ساختار حکومت انتقالی مردم سالار و پاسخگو خبر داد. جبهه پنجشیر همچنین از سازمان ملل، اتحادیه اروپا و دیگر سازمان‌های بین‌المللی خواسته است که از همکاری سیاسی و دیپلماتیک با طالبان خودداری کنند. این در شرایطی است که امرا... صالح، معاون پیشین رئیس جمهوری افغانستان و یکی از رهبران کنونی خیزش مردمی در پنجشیر، به اظهارات یکی از مقامات طالبان واکنش نشان داد. پیش‌تر امیر خان متقی، رئیس کمیسیون دعوت و ارشاد طالبان، از ساکنان پنجشیر خواسته بود تا «رهبرانشان را برای تسلیم شدن و مقابله با وقوع جنگ قانع کنند.» امرا... صالح که به همراه احمد مسعود دو رهبر مقاومت در دره پنجشیر هستند، در صفحه فیس بوک خود نوشت که «امروز این دره میزبان همه کشور و مایه امید برای همه ملت افغانستان است. ملتی که از ظلم، انتقام جویی، تعصب، چپاول به مال مردم و تاریک اندیشی طالبان فرار می کنند.» وی تاکید کرد که «مقاومت ما در دره پنجشیر، نه برای پنجشیر بلکه برای تمام افغانستان» است. وی خطاب به رهبران طالبان نوشت: «اگر ملت ذره‌ای به شما اعتماد دارد پس این موج مردم چرا برای فرار در مرزهای کشور صف کشیده‌اند؟ مردمی که حاضرند تمام دار و ندار خود را از دست بدهند اما زیر تسلط شما نباشند. از طرف دیگر تحولات پنج شیر حاوی خبر دیگری نیز بود. ژنرال عبدالرشید دوستم اعلام کرد به‌زودی به افغانستان باز خواهد گشت. وی که چند روز قبل از سقوط کابل به ازبکستان رفته بود در بیانیه‌ای گفته است: «به‌زودی در کنار فرزندان ازبکم و برادرزاده‌ام احمد مسعود خواهم ایستاد.» عطا محمد نور، والی سابق ولایت بلخ و مارشال عبدالرشید دوستم، از رهبران ازبک تبار نیروهای منطقه‌ای، در نبرد با شوروی سابق دخیل بوده و جزو سرسخت ترین دشمنان طالبان محسوب می‌شوند. دوستم همچنین پاکستان را دشمن دیروز و امروز پنجشیر خواند. این در حالی است که برخی از منابع خبری مدعی شده‌اند پاکستان قصد داشت امرا...صالح، معاون سابق اشرف غنی و احمد مسعود را بربایند و با بالگرد به پاکستان منتقل کنند؛ اما موفق نشدند.

▶ نشست مجازی همسایگان افغانستان

از نشست مجازی وزیران امور خارجه ۶ کشور همسایه افغانستان با حضور وزرای خارجه ایران، چین تاجیکستان، ترکمنستان و ازبکستان و پاکستان روز گذشته برگزار شد. در این نشست که به میزبانی وزیر خارجه پاکستان انجام شد شاه محمود قریشی با ابراز خرسندی از واکنش مثبت کشورهای همسایه جهت حضور در این نشست با هدف تدوین یک رویکرد منطقه‌ای در بحث افغانستان، از تلاش نمایندگان ویژه این کشورها در امور افغانستان که پایه و اساس محکمی برای برگزاری نشست مشترک وزیران امور خارجه ایجاد کردند، قدردانی کرد. وی افزود: کشورهای همسایه توافق دارند که در صورت برقراری صلح در افغانستان منافع زیادی برای منطقه و کشورهای پیرامون آن وجود دارد. این می‌تواند شامل موارد زیر باشد: ایمنی مرزهای مشترک، پایان تهدید تروریسم از خاک افغانستان، امکان بازگشت پناهندگان، ثبات اقتصادی و بهبود سطح زندگی، تحقق پروژه‌های ارتباطی و افزایش یکپارچگی اقتصادی در منطقه. وزیر امور خارجه پاکستان افزود که صدای جمعی ما برای جامعه بین المللی باعث تقویت انعکاس پیام مشترک ما مبنی بر افغانستان صلح آمیز، با ثبات و مرفه، در صلح با خود و همسایگانش، خواهد شد. همچنین وزیر امور خارجه ایران هم مواضع اصولی ایران را در این نشست مطرح کرد که مهم‌ترین آن تاکید بر این موضوع بود که مسبب و مسئول اصلی وضعیت فعلی افغانستان اشغالگری ایالات متحده و بیش از دو دهه حضور نامشروع این کشور در افغانستان است که برای مردم این کشور درد و رنج به همراه داشته است. امیرعبداللهیان در این نشست همچنین تاکید کرد که الان باید از همه بضاعت رهبران و مردم افغانستان استفاده شود و کشورهای همسایه کمک کنند تا به یک صلح پایدار برسیم. وی یادآورشد: استفاده از ابزار نظامی و دخالت خارجی تکرار اشتباهی است که چندین بار در تاریخ معاصر افغانستان اتفاق افتاده و همگان باید به گفت و گو به عنوان یک اصل اصیل پایبند باشند و کشورهای همسایه کمک کنند دخالت خارجی اتفاق نیافتد. رئیس دستگاه دیپلماسی افزود: اولویت جمهوری اسلامی ایران تحقق خواست و اراده مردم افغانستان و ثبات و آرامش در این کشور است که تنها در سایه تشکیل یک دولت فراگیر است که بازتاب دهنده ترکیب قومیتی و مردمی افغانستان باشد.

▶ عذرخواهی اشرف غنی

رئیس جمهوری فراری افغانستان، طی بیانیه‌ای تصمیم ترک کردن کابل را سخت‌ترین تصمیم در زندگی خود خواند و از مردم افغانستان به خاطر اینکه «همه‌چیز به چنین فاجعه‌ای ختم شد» عذرخواهی کرد. محمداشرف غنی، طی بیانیه‌ای در توئیترش نوشت: ترک کابل سخت‌ترین تصمیم زندگی من بود، اما معتقدم این تنها راه ساکت گذاشتن اسلحه‌ها و نجات کابل و ۶ میلیون شهروندش بود. اشرف غنی ادامه داد: من ۲۰ سال از عمر خود را وقف کمک به مردم افغانستان در جهت ایجاد یک دولت دموکراتیک، مرفه و مستقل کردم. هرگز قصد من این نبود که مردم را رها کنم یا آن چشم اندازهای کشورم را. رئیس جمهوری فراری افغانستان خاطرنشان کرد: اکنون زمان ارزیابی طولانی تحولات منتهی به خروج من نیست. در آینده نزدیک آنها را به تفصیل بیان خواهم کرد. اما اکنون باید به ادعاهای بی‌اساس بپردازم که می‌گویند اشرف غنی به‌عنوان رئیس جمهوری کابل را ترک کرد میلیون‌ها دلار متعلق به مردم افغانستان را با خود برد. وی بیان کرد: من همه دارایی‌های خود را علنی اعلام کرده‌ام. میراث خانواده همسرم نیز اعلام و در کشورش در لبنان فهرست شده است. من از ممیزی رسمی یا تحقیقات مالی تحت نظارت سازمان ملل یا هر نهاد مستقل مناسب دیگری برای اثبات صحت اظهاراتم در اینجا استقبال می کنم.

▶ کمک امارات به طالبان

روز گذشته پنجمین هواپیمای حامل کمک‌های امارات به کابل، پایتخت افغانستان رسید. در همین راستا، ذبیحا... مجاهد، سخنگوی طالبان گفت: ما از دولت امارات به خاطر کمک‌های ارسال شده به ملت افغانستان تشکر می کنیم. وی در ادامه افزود: کمک‌های امارات به بیمارستان‌ها به منظور مراقبت از بیماران توزیع خواهد شد. وی از جامعه جهانی خواست تا به ملت افغانستان کمک کنند. مجاهد در خصوص مسأله تشکیل دولت گفت: ما در زمینه تشکیل دولت تلاش کردیم که جامع و فراگیر باشد. دولت کنونی، انتقالی است و دائمی نمی باشد. وی همچنین تاکید کرد، طالبان اجازه تحصیل و آموزش را به زنان خواهد داد اما طبق اصول و ضوابط مشخص.

به دولت فرصت دهید

دستیار و مشاور عالی فرمانده معظم کل قوا به تغییر و تحولات در دولت سیزدهم اشاره کرد و گفت: خوشبختانه با خواست و اراده مردم دولت مردمی روی کار آمده است البته همه مردم باید بدانند که یک شبه نمی‌شود همه مشکلات را حل کرد، همه باید به دولت فرصت دهند، اما معتقدم با تلاش‌های شبانه‌روزی دولتمردان در یکی دو سال آینده گشایش‌هایی در زندگی مردم رخ خواهد داد و شرایط و روزهای بهتری در انتظار مردم عزیزمان است. سرلشکر یحیی صفوی با بیان اینکه ما باید بدانیم چگونه مشکلات را با استفاده از تجارب گرانقدر ۴۰ سال گذشته برطرف کنیم، گفت: مسئولان باید بدانند و بتوانند با استفاده از تجارب گرانقدر که در این سال‌ها به دست آمده مشکلات کشور را برطرف کنند، زیرا می‌توان با اتکا به دانش و توان داخلی و ظرفیت‌های عظیم داخلی کشور را به پیش برد تا از این طریق به الگوی مناسب و قوی برای کشورهای اسلامی تبدیل شویم و مشکلات و مسائلی که مردم ما دارند را برطرف کنیم.

استقبال از حضور میدانی اژه‌ای

نماینده پیشین مجلس با اشاره به حضور میدانی رئیس دستگاه قضا در بین مردم و حضور سرزده به زندان‌ها، گفت: مشکلات خیلی عمیق و ریشه‌ای‌تر است که انتظار داشته باشیم با حضور میدای قابل حل باشد، البته نمی توان تأثیرات حضور میدانی را در افزایش اطلاع از مشکلات و حل آنها توسط رئیس قوه قضائیه انکار کرد، این اقدام باعث افزایش اطلاعات ایشان از واقعیات حاکم بر جامعه می‌شود. محمود صادقی یکی از وظایف مهم قوه قضائیه را پیشگیری از وقوع جرم و شناسایی گلوگاه‌های فساد برشمرد و اضافه کرد: شناسایی درست گلوگاه‌های فساد و فسادزدایی در دستگاه‌های اجرائی، موجب کاهش پرونده‌های مفاسد اقتصادی در دستگاه قضاست در صورتی که راه‌حل‌های اساسی در رفع آنها اتخاذ شود. مؤثرترین مکانیزم پیشگیری از فساد، ایجاد شفافیت ساختاری و سیستماتیک است. صادقی فساد را مقوله‌ای چند لایه با ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی دانست و تصریح کرد: برخورد با برخی مفاسد داخلی خود قوه هم باید مورد اهتمام بیشتر رئیس دستگاه قضا قرار بگیرد.

اصلاح طلبان بدون مردم در بن بست

یک چهره سیاسی اصلاح‌طلب اظهار کرد: اصلاح‌طلبان اگر مردم را نداشته باشند، فعالیت انتخابی‌شان به بن‌بست می‌رسد. علی صوفی در رابطه با ساز و کار جدید جبهه برای اجماع و سازماندهی جریان اصلاحات گفت: اصلاح‌طلبان سازوکاری را به نام نهاد اجماع‌ساز برای انسجام بخشی و اجماع‌سازی فراهم کردند که پیش از این نام آن شورای عالی سیاست‌گذاری بود و اکنون نام جبهه اصلاحات را دارد. این ساز و کار همچنان فعال است. از منظر اینکه بگوییم اصلاح‌طلبان برای انتخابات آینده چه برنامه‌ای دارند، در درجه اول حفظ انسجام آنها مورد نظر قرار می‌گیرد و به تبع، باید به دنبال اجماع باشند زیرا غیر از این راهی وجود ندارد. وی افزود: رئیس دولت اصلاحات همچنان به طور نسبی از اعتبار در سطح جامعه و میان مردم برخوردار هستند، در انتخابات ۱۴۰۰ به همراه دیگر اصلاح‌طلبان آسیب دیدند. اینکه این آسیب‌ها چگونه و چرا به وجود آمدند، نیاز به آسیب‌شناسی دارد بنابراین برای حضور فعال مردم در انتخابات آینده، باید منتظر باشیم تا ببینیم چه امکاناتی فراهم می‌شود.

اخبار کوتاه

حکم رهبر انقلاب برای احمدوحیدی

فرماندهی معظم کل قوا (مدظله العالی) احمد وحیدی وزیر کشور را در منصب جانشین فرماندهی کل نیروهای مسلح در امور نیروی انتظامی منصوب کردند. به گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت کشور، برابر ابلاغیه ریاست دفتر فرماندهی کل قوا، حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای فرماندهی معظم کل قوا(مدظله العالی) در تاریخ ۱۳ شهریور ۱۴۰۰ احمدوحیدی وزیر کشور را در منصب جانشین فرماندهی کل نیروهای مسلح در امور نیروی انتظامی منصوب فرموده‌اند.

مراسم بزرگداشت آیت‌ا... حکیم از طرف رهبر انقلاب

مراسم بزرگداشت مرحوم آیت‌ا... حکیم از طرف رهبر انقلاب پنج‌شنبه شب برگزار می‌شود. مجلس ترحیم و بزرگداشت مرحوم آیت‌ا... سید محمدسعید حکیم از مراجع تقلید در نجف اشرف، پنج‌شنبه شب (۱۸ شهریور ۱۴۰۰) پس از نماز مغرب و عشاء از طرف رهبر انقلاب در صحن مدرسه فیضیه قم برگزار خواهد شد.

ادعای بایدن درباره ایران، چین و روسیه

جو بایدن رئیس جمهور آمریکا می گوید مطمئن است که چین برای رسیدن به معامله‌ای با طالبان بعد از به قدرت رسیدن این گروه در پانزده اوت تلاش خواهد کرد. او در پاسخ به این سوال که آیا نگران است چین به طالبان کمک مالی کند گفت: «چین مشکلی واقعی با طالبان دارد. برای همین مطمئنم سعی خواهد کرد به هماهنگی با طالبان برسد. همین موضوع در مورد پاکستان، در مورد روسیه، در مورد ایران صادق است. جو بایدن در پاسخ به اینکه آیا نگران تامین مالی طالبان از سوی چین نیست، گفت: چین یک مشکل واقعی با طالبان دارد. بنابراین من مطمئنم آنها تلاش خواهند کرد با طالبان به توافق برسند، همان طور که پاکستان، روسیه و ایران نیز در همین راستا تلاش خواهند کرد. همه آنها در تلاشند بدانند که حالا باید چه کار کنند، اما به گفته کارشناسان، بیشتر این فشار اقتصادی در صورت ارائه کمک مالی چین، روسیه و سایر کشورها به طالبان از بین خواهد رفت.

حمایت اروپا از اجرای برجام

رئیس شورای اروپا با اعلام اینکه گفت وگوی تلفنی با ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور ایران داشته است، تاکید کرد که اتحادیه اروپا به همکاری خود با تمام طرف‌های برجام و آمریکا برای اطمینان از اجرای کامل این توافق ادامه خواهد داد. شارل میشل با انتشار یک رشته توئیت از گفت وگوی خود با ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور ایران خبر داد. وی افزود: ایران و اتحادیه اروپا برای همکاری با یکدیگر درخصوص مسائل منطقه‌ای و جهانی، شامل افغانستان دارای منافع مشترک هستند.

عبور از سه اقیانوس با ناوشکن ایرانی

فرمانده نیروی دریایی ارتش گفت: ناوگروه ۷۵ سه اقیانوس را پشت سرگذاشته است و ما توانستیم با یک محصول تمام ایرانی به نام ناوشکن سهند از سه مسیر دریایی بسیار خروشان عبور کنیم. امیر دریادار شهرام ایرانی درباره اهمیت سفر بزرگ دریایی و اقیانوسی اظهار کرد: ناوگروه ۷۵ سه اقیانوس را پشت سرگذاشته است و ما توانستیم با یک محصول تمام ایرانی به نام ناوشکن سهند از سه مسیر دریایی بسیار خروشان عبور کنیم؛ یعنی اقیانوس اطلس که جزو اقیانوس‌های وحشی دنیا محسوب می‌شود. وی ادامه داد: این دستاورد را هیچ کسی باور نداشت و دشمنان ما در مسیر به دنبال این بودند که آیا این سفر به آخر خواهد رسید یا نه؟

کاهش درآمد ۲.۴ هزار میلیاردی دولـــــت

دیوان محاسبات کشور اعلام کرد: دولت به علت عدم تهیه و ابلاغ مقررات قانون مالیات بر خانه‌های خالی و خودروهای لوکس در ۴ ماه اول امسال با کاهش درآمد ۲.۴ هزار میلیارد تومانی مواجه شد. با انتشار دومین گزارش نظارت مستمر بر اجرای بودجه ۱۴۰۰ در مقاطع ۲ ماهه منتهی به تیرماه، مشخص شده است که به دلیل عدم تهیه و تصویب به موقع آیین‌نامه‌ها توسط دولت، بخش قابل توجهی از درآمدهای عمومی مندرج در قانون بودجه سال ۱۴۰۰ طی ۴ ماه ابتدای سال محقق نشده است. یافته‌ها نشان می‌دهد ۲۵ مورد معادل ۶۴ درصد از آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌هایی که طبق قانون بودجه سال ۱۴۰۰ مقرر شده بود تا پایان تیرماه به تصویب دولت رسیده و ابلاغ شود، تاکنون تهیه و ابلاغ نشده است که به نوعی ترک فعل در عمل به الزامات قانونی محسوب می‌شود.

بدهی عراق به ایران پرداخت شود

نایب رئیس اتحادیه بین المجالس مجلس شورای اسلامی، تسهیل تردد مسافرین، تجار و به ویژه زائرین اربعین حسینی و پرداخت بدهی‌های عراق به ایران را از جمله موارد مطروحه در دیدار با نایب رئیس مجلس عراق عنوان کرد. مجتبی یوسفی نماینده اهواز که به همراه هیاتی از اعضای اتحادیه بین المجالس مجلس شورای اسلامی در وین جهت شرکت در پنجمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های جهان حضور دارد، در مطلبی در صفحه توییتر خود نوشت: «در دیدار با نایب رئیس مجلس عراق تاکید ویژه‌ای بر افزایش ارتباط اقتصادی، آغاز احداث راه آهن بصره-شلمچه و تسهیل تردد مسافرین، تجار و به ویژه زائرین اربعین‌حسینی داشتیم.